

Irland, eiendomsskatt, EUs finanspakt og folkeavstemning.

v/Lill Fanny Sæther, skribent

Det blir folkeavstemning om EUs finanspakt i Irland den 31. mai. Meningsmålinger i midten av mai viser at det foreløpig er flertall for pakten i folket, ca. 50 % for, og det er 30 % mot, men det er fortsatt et stort antall, mellom 15 og 20 %, som ikke har bestemt seg. Bare ca. 60 % er sikre på at de vil stemme, noe som indikerer at det er stor usikkerhet blant folk.

Irene har i våres vært veldig opptatt av en ny lovpålagt eiendomsskatt hvor fristen for å betale gikk ut 31.3. i år. Det var store protester og folkemøter over hele landet og det ble igangsatt en boikott-kampanje som resulterte i at bare ca. 50 %, dvs. 185.000 av 1,76 millioner husholdninger totalt, hadde betalt da fristen gikk ut. Dette til tross for trusler om ileggelse av straffegebyr.

Motstanden bunner ikke først og fremst i at skatten koster så mye, 100 Euro i år, men at den er flat, slik at alle betaler det samme, uavhengig av både hus-størrelse og størrelsen på lommeboka. En annen og viktigere grunn til motstanden er at irene mistenker, og med rette, at dette bare er begynnelsen. Skatten skal etter planen differensieres og økes for de fleste fra neste år. Raseriet blir ikke mindre av at skatten er pålagt etter instruks fra EU, IMF og Den europeiske sentralbanken, "The Troika". Å øke statens inntekter og senke offentlige utgifter er del av avtalen Irland inngikk for å få kriselånet på ca. 85 mrd Euro fra EU og IMF i 2010. Irland er faktisk satt under administrasjon av «The Troika» og regjeringen har måttet gå med på tøffe kutt i de siste statsbudsjettene. Det ble sagt at lånet skulle bidra til å få banksektoren på fote igjen og unngå nasjonal kollaps. Sannheten er at staten har overtatt de mest kriserammede bankene og de ser ikke ut til å kunne komme på fote i overskuelig fremtid. Bankenes direktører og aksjeeiere har stort sett gått fri, pga. lånet fra EU. Ironien, som mange fremholder, er at det er bankene og staten som burde betale eiendomsskatten, fordi bankene og staten eier store deler av boligmassen pga. boligboblen som sprakk og etterlot mange i bunnløs boliggjeld. Igjen er det de som ikke har ansvar for krisen, vanlige folk, som skal betale. Den nye eiendomsskatten kommer i tillegg til andre skatte- og avgiftsøkninger, svekkede velferdsordninger og store kutt innen bla. undervisnings- og helsesektorene.

De fleste irer er fortsatt for EU. Skylden for situasjonen i Irland legges i liten grad på EU-systemet. Egne politikere får skylda for krisen og krisehåndteringen. Men fagbevegelsen har blitt mer EU-skeptisk, irsk LO, Irish Congress of Trade Unions, er motstandere av finanspakten og irene har blitt mer skeptiske til Euroen. Kampanjen og motstanden mot eiendomsskatten kanaliseres nå inn i motstand mot finanspakten og for et nei i folkeavstemningen. Akkurat som i Norge er de aller fleste partier, politikere og media er for EU og vil ha et ja til finanspakten, så informasjonen ut til folk blir deretter. Den finansielle styrken mellom ja- og nei-siden er også veldig skjev. Ja-siden får masse støtte fra pengesterke kilder både innen- og utenlands. Det er i tillegg mye skremelspropaganda når det gjelder hva som vil skje hvis irene sier nei til finanspakten. Det blir bla. hevdet at hvis de sier nei vil Irland bli marginalisert i EU, at EU vil straffe dem på ulike måter eller at Irland vil tvinges ut av Euro-samarbeidet. Sinn Fein er det eneste partiet som sier nei. I tillegg er det noen få politikere, kommentatorer og organisasjoner, bla. People's Movement, som er mot og påpeker at «The Troika» i og med pakten vil få enda større makt til å bestemme over irsk økonomi og finanspolitikk i overskuelig fremtid. Motkonjunkturpolitikk eller selvstendig finanspolitikk for å få fart på økonomien og for eksempel øke irenes kjøpekraft, vil i praksis være umulig. Pakten vil i tillegg koste skattebetalerne 6 mrd Euro og medvirke til ytterligere skatteøkninger og kutt i velferd og offentlige tjenester.

Det som blir spennende er om nei-siden får mer vind i seilene når kampanjen mot eiendomsskatten kanaliseres inn i nei-kampen, og om det blir mulig å bryte igjennom med argumentasjon om at alt henger sammen og at motkonjunkturpolitikk og ikke krisebudsjett og krisepolitikk er svaret for å få Irland på fote igjen.